

۸۸۱ پروژه ملی منتظر انتخاب مؤدیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور از فراهم شدن امکان مشارکت مؤدیان در ۸۸۱ پروژه عمرانی و اجتماعی از محل پرداخت مالیات در سال جاری خبر داد. سیدمحمد هادی سبحانیان، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور با انتشار پیامی در صفحه اجتماعی خود اعلام کرد: پس از تأمین مالی ۱۹۱۵ پروژه در سال گذشته، امسال نیز این امکان برای صاحبان مشاغل فراهم شده است تا با پرداخت مالیات خود در اجرای پروژه‌های عمرانی و اجتماعی همچون ساخت و تجهیز مدارس و بیمارستان‌ها، طرح‌های آبرسانی و راه‌سازی مشارکت کنند. سبحانیان با بیان اینکه ۸۸۱ پروژه ملی منتظر انتخاب مؤدیان است، گفت: مؤدیان می‌توانند با انتخاب پروژه‌ها، ساخت و تجهیز مدرسه و بیمارستان طرح‌های آبرسانی راه‌سازی و... را از محل پرداخت مالیات خود تأمین مالی نمایند. گفتنی است، پیوند مالیات با توسعه کشور در طرح نشان‌دار کردن مالیات‌ها، فرصتی برای نقش‌آفرینی مستقیم مردم در آبادانی ایران است.

۶۵ درصد تهرانی‌ها پر مصرف هستند

۶۵ درصد از مردم تهران بالای الگو آب مصرف می‌کنند. به گزارش صدواسیمما، محسن اردکانی، مدیرعامل شرکت آبفای تهران گفت: الگوی مجاز مصرف آب در تهران ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز برای هر نفر است و هنوز ۶۵ درصد از مردم بالای این الگو آب مصرف می‌کنند. وی افزود: موضوع مدیریت مصرف آب یک چرخه است که نیاز به همکاری همه حلقه‌ها دارد. نصب لوازم کاهنده در منازل می‌تواند حداقل ۳۰ درصد مصرف آب را کاهش دهد. با توجه به آماری که تا پایان مردادماه گرفته‌ایم، خوشبختانه مصرف آب نسبت به سال گذشته ۱۰ درصد کاهش یافته است. وی اظهار کرد: زمانی که ناهار از بین منابع و مصارف به وجود می‌آید، این وضعیت بحرانی تلقی می‌شود. با این حال، با تلاش‌های کارگزاران وزارت نیرو و همراهی مردم، بحران آب در تهران مهار و مدیریت شده است. اردکانی ادامه داد: الگوی مجاز مصرف آب در تهران ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز برای هر نفر است و هنوز ۶۵ درصد از مردم بالای این الگو آب مصرف می‌کنند. با این حال، همراهی مردم در کاهش مصرف آب بسیار قابل توجه بوده است

رکود در بازار تایر

مطالبات معوق خودروسازان مهم‌ترین چالش تولیدکنندگان لاستیک است. به گزارش تسنیم، ابراهیم شیخ، معاون وزیر صمت گفت: عمده افزایش واردات چه در بخش تایرهای سواری و چه تایرهای سنگین در سال ۱۴۰۲ اتفاق افتاد، اما در سال ۱۴۰۳ این روند کاهشی شده است. اکنون تولیدکنندگان به‌دلیل رکود بازار و طلب‌های معوق از خودروسازان با مشکل روبه‌رو هستند و برای ادامه چرخه تولید ناچار به کاهش تیراژ شده‌اند. شیخ با تأکید بر تلاش دولت برای جلوگیری از افت تولید، گفت: با رایزنی با بانک مرکزی و رفع مشکلات قطعی برق در تلاش هستیم موانع تولید را کاهش دهیم. جلسات متعددی با دستگاه‌های مربوطه برگزار شده تا راهکارهای عملی برای رفع مشکلات پیدا شود. معاون وزیر صمت از تلاش دولت برای جلوگیری از کاهش تولید تایر خبر داد و گفت: رکود بازار و مطالبات معوق خودروسازان مهم‌ترین چالش تولیدکنندگان لاستیک است.

ترس نقدینگی از بازار سرمایه

کارشناسان میزان تحقق وعده‌های رئیس سازمان بورس برای مثبت شدن شاخص‌ها را ارزیابی کردند

عکس: دانیال شایگان، اکوایران

رقیه ندایی

خبرنگار اقتصادی

حمایت از بورس داستان امروز و دیروز نیست و حدود پنج سال است که وزرای اقتصاد و رؤسای سازمان بورس در کلام از این بازار حمایت می‌کنند، اما تا به الان هیچ‌یک از این حمایت‌ها نتوانسته اعتماد و نقدینگی را به تالار شیشه‌ای بازگرداند و همچنان این بازار دنبال سرمایه‌های جدید است.

از گذشته بورس به عنوان آینه تمام‌نمای اقتصاد کشور شناخته می‌شد، ولی حدود پنج‌ساله می‌شود که این بازار روند اصلاحی دارد. درست است طی پنج سال گذشته بازار چندین هفته به صورت متوالی سبزپوش بوده است اما همچنان قیمت سهام در کف است و هیچ تکنالی نخورده؛ حتی در دوره‌های خاص شاهد آن بودیم که بازار سقوط بیشتر و عمیق‌تر را تجربه کرده است.

البته در این بین صحبت‌ها و وعده‌های دروغین باعث شد که ریزش بازار بیشتر و سنگین‌تر شود. برای نمونه شنبه‌شب حجت‌اله صیدی، رئیس سازمان بورس در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری گفت: «در پنج ماه گذشته و در سال ۱۴۰۴ در بازار سرمایه، حدود ۴۶ درصد روزهای مثبت و ۵۴ درصد روزهای منفی داشتیم.» اما بررسی اعداد و ارقام چیز دیگری می‌گوید و خبر از بازدهی منفی شاخص‌ها می‌دهد.

در همین خصوص منصور علیمردانی، نماینده مجلس نوشت: «رئیس سازمان بورس می‌گوید: ۵ ماهه ۱۴۰۴ بازار ۴۶ درصد مثبت و ۵۴ درصد منفی بوده. اما شاخص هم‌وزن فقط ۶ روز مثبت داشته یعنی ۹۲ درصد منفی! ۵۰ میلیارد تومان را ببینید جز ۲۰ نماد خاص، همه زیان‌ده هستند. این دیگر بازار سرمایه نیست؛ آزار مردم سرمایه‌گذار است و نتیجه‌ی تدبیری اقتصادی.» بررسی‌های «هم‌میهن» نشان می‌دهد از اولین روز کاری فروردین‌ماه تا آخرین روز کاری مردادماه یعنی طی ۵ ماه شاخص کل بورس حدود ۱۰ درصد بازدهی منفی داشته است و این موضوع در حالی است که شاخص کل بورس حتی در روزهایی که خروج نقدینگی سنگین رخ می‌داد همچنان مثبت بود. نکته قابل توجه اینجاست که در اغلب روزها شاخص و کلیت بازار مثبت است، اما در همین روزها نقدینگی با شدت بسیار بالا از بازار خارج می‌شود و حتی قیمت پایانی برخی از سهام نیز افت می‌کند، در نتیجه نمی‌توان گفت که مثبت بودن بازار مبنای سوددهی یا سودسازی است و طی ماه‌های اخیر تنها شاخص‌ها مثبت بوده‌اند و کلیت بازار تغییر چندانی نداشته است.

رئیس سازمان بورس همچنین اعلام کرده «برخی سهامداران در ۱۱ ماه اخیر بالای ۲۰۰ درصد سود کردند و شاخص کل بورس از آخر شهریور پارسال تا امروز ۲۵ درصد بازدهی داشته است.» بررسی‌ها نشان می‌دهد که طی ۱۱ ماهه گذشته سهامداران خرد تنها در زیان بودند و مشخص نیست رئیس سازمان بورس پرتفوی چه کسانی را بررسی کرده که از سود بالای ۲۰۰ درصدی سخن می‌گوید؛ چراکه بررسی‌ها نشان می‌دهد هیچ ترکیب پرتفوی در این مدت پیروز نبوده و به نظر می‌رسد که تنها سرمایه‌گذاران خاص سود کسب کرده‌اند.

▼ وعده ترمیم بازار

البته از میان وعده تنها وعده رئیس سازمان بورس و وزرای اقتصاد نیز تا به امروز کارنامه روشنی داشته‌اند، اگر به گذشته بازار نگاه کنیم این موضوع به وضوح قابل مشاهده است. زمستان سال ۱۳۹۸ بود که حسن روحانی، رئیس دولت دوازدهم از بورس حمایت کرد و در صحبت‌های خود این بازار را

گزارش بازار

علی مدنی‌زاده

وزیر اقتصاد:

برنامه‌های جدید در راستای حمایت واقعی و پایدار از بورس طراحی شده است؛ به نحوی که بازتاب‌دهنده شرایط واقعی اقتصاد باشد و حاصل مداخلات دولتی یا حمایت‌های مقطعی نباشد. با توسعه ابزارهای مالی سرمایه‌های خرد و کلان مردم ایجاد شود تا سرمایه‌ها بتوانند در خدمت تولید و افزایش درآمد ملی قرار گیرند.

کم‌ریسک و بسیار سودساز دانست. همین موضع رئیس جمهور باعث شد که گروه‌های مختلف مردم، سرمایه‌های خود را به بورس بیاورند. در ابتدای مسیر همه چیز خوب بود وعده دولت کم‌ریسک، رئیس دولت سیزدهم محقق شد؛ اما در ادامه مسیر و در تابستان سال ۱۳۹۹ همه چیز تغییر کرد و شاخص‌های بازار سهام یکباره سقوط کردند، در نهایت سود و سرمایه مردم نابود شد.

در همان بازه زمانی و تا سال ۱۴۰۰، وزیر اقتصاد دولت دوازدهم وعده‌های بسیاری در خصوص حمایت از بورس داد که بررسی‌ها نشان می‌دهد تا به امروز حتی نیمی از این وعده‌ها تحقق نیافته و می‌توان گفت که وعده‌های دولت سیزدهم ناتمام ماند. برای نمونه وزیر اقتصاد دولت سیزدهم وعده داده بود که نقدینگی در چندین دوره به بازار تزریق شود اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که این تزریق نقدینگی اغلب در اعداد بود و در واقعیت تنها بخشی از این نقدینگی به بازار رسیده است.

پس از آن با شروع دولت چهاردهم عبدالناصر همتی به عنوان وزیر اقتصاد انتخاب شد و این وزیر با وعده حمایت از بورس و ترمیم این بازار روی کار آمد. بر همین اساس در هفته‌های اول شرایط بورس بسیار خوب و قابل قبول بود اما در ادامه مسیر نیز با افزایش نرخ بهره و نرخ اوراق همه چیز تغییر کرد و بازار مجدداً روند اصلاحی گرفت. برای نمونه در روزهای نخستی که نرخ دلار آزادسازی شد و بسیاری از شرکت‌ها نسبت به صعود خود در میان‌مدت امیدوار بودند اما با حبس قیمت دلار و افزایش این نرخ‌ها این امید از بین رفت و سقوط بازار مجدداً آغاز شد.

با استیضاح عبدالناصر همتی، علی مدنی‌زاده وزیر اقتصاد شد و به واسطه اینکه وی در روزهای جنگی رای اعتماد از مجلس دریافت کرده بود، برنامه‌ی چندانجامی در خصوص بورس ارائه نداده اما طی روزهای گذشته از آغاز تدوین و اجرای اختلالات مقابله با شرایط اضطرار اقتصادی در وزارت اقتصاد خبر داد و گفت: این طرح در ادامه و تکمیل برنامه‌های قبلی بوده و با هدف حمایت از صنایع بزرگ و تأمین سرمایه در گردش آنها اجرا می‌شود. این اقدام زمینه‌ساز رفع موانع تأمین مالی برای صنایع کوچک و متوسط نیز خواهد بود تا مشکلات تولیدکنندگان کاهش یابد و آثار آن در بازار سرمایه نیز مشهود شود.

مدنی‌زاده ادامه داد: برنامه‌های جدید در راستای حمایت واقعی و پایدار از بورس طراحی شده است؛ به نحوی که بازتاب‌دهنده شرایط واقعی اقتصاد باشد و حاصل مداخلات دولتی یا حمایت‌های مقطعی نباشد. با توسعه ابزارهای مالی و تعمیق بازار سرمایه، تلاش می‌شود بستری امن برای جذب سرمایه‌های خرد و کلان مردم ایجاد شود تا سرمایه‌ها در خدمت تولید و افزایش درآمد ملی قرار گیرند.

به نظر می‌رسد وزیر اقتصاد از بخش تولید در بازار سرمایه حمایت کند. در حال حاضر بسیاری از صنایع بورسی تولیدمحور هستند و شرایط حال حاضر مثل افزایش هزینه، ناترازی و امثال این موارد باعث شده که میزان تولید صنایع بورسی نیز به صورت قابل توجهی کاهش یابد که در نهایت این موضوع سبب می‌شود میزان سودسازی این صنایع نیز کاهش یابد و حمایت از تولید در این چرخه جای چندانی ندارد.

▼ تغییر روند بورس

پس از گذر از روزهای تلخ چند روزی می‌شود که شاخص‌های بورس تهران رخت سبز بر تن کرده‌اند و شرایط خوبی را تجربه می‌کنند، اما در مقابل، سهام موجود در بازار چندان شرایط خوبی ندارد و حتی با رشد شاخص قیمت پایانی آنها افزایش خاصی را تجربه نکرده است که این موضوع به نبود پول در بازار و عدم ورود نقدینگی باز می‌گردد.

در حال حاضر نقدینگی در بازار نیست و علت آن نیز

بی‌اعتمادی سهامداران است. نبود پول باعث شده قیمت سهام در کف قرار بگیرد و رشدی نداشته باشد. این موضوع در حالی است که شاخص‌های رشد به صورت مکرر رشد می‌کنند و از سوی دیگر بازارهای موازی نیز روند صعودی دارند. مشکل اساسی بورس نبود پول و اعتماد است و اگر این مولفه به بورس بازگردد، قیمت سهام روند صعودی را طی می‌کند و از سوی دیگر شاخص‌ها نیز به صورت قابل توجهی مثبت می‌شوند و با این روند مثبت نیز صنایع با افزایش سودآوری مواجه می‌شوند. با تجربه این شرایط در آن زمان دیگر نیازی به حمایت از بخش تولید نیست و سرمایه‌های حقیقی و حقوقی به صورت عمده وارد بازار می‌شوند و آرام آرام چرخ صنعت کشور به کار می‌افتد. در بیان ساده‌تر می‌توان گفت که وزیر اقتصاد به جای حمایت از بخش‌های مختلف می‌تواند از بورس حمایت کند و با بازگشت اعتماد و نقدینگی به این بازار روند معاملات را نیز تغییر دهد و در نهایت اقتصاد کشور نیز با تکیه به رشد صنایع می‌تواند تا حدودی رشد کند و شرایط بهتری را برای خود رقم بزند.

▼ رویاپردازی رئیس سازمان بورس

بهمین فلاح، کارشناس بازار سرمایه در خصوص عملکرد وزرای اقتصاد در دوره‌های مختلف به «هم‌میهن» گفت: عملکرد وزیر اقتصاد دولت سیزدهم یعنی آقای خاندوزی را می‌توان به‌صراحت «مخرب» برای بازار سرمایه دانست. این در حالی است که رئیس جمهور وقت یعنی ابراهیم رئیسی به سر و سامان دادن به بورس اولویت داده بود. وزیر اقتصاد دولت سیزدهم نه‌تنها در جهت حمایت از بورس اقدامی نکرد، بلکه با مداخله‌های مکرر، استقلال بازار سرمایه از حمله بورس کالا را تضعیف کرد. خروج سیمان و فولاد از بورس کالا، اختلافات دائمی در سیاست‌گذاری‌ها، و سایه سنگین قیمت‌گذاری دستوری، تنها بخشی از مشکلات آن دوره بود.

وی ادامه داد: بزرگ‌ترین ضربه، ماجرای ۱۷ اردیبهشت بود؛ زمان تغییر نرخ سوخت و خوراک صنایع با ۵۰ روز تأخیر به بازار اعلام شد و منجر به ریزش شدید شاخص‌ها گردید. این بخشنامه حاوی رانت بزرگی بود که نه‌بررسی شد و نه متخلفانش معرفی شدند. در همان زمان، اختلافات بین آقای خاندوزی و بانک مرکزی به حدی که حتی جلسات مشترک لغو می‌شد و تماس‌ها پاسخ داده نمی‌شد، باعث شد سیاست‌های کلان به ضرر بورس تمام شود. رشد نرخ بهره و بی‌ثباتی‌های دیگر، هم کیفیت و هم کمیت بازار را به‌شدت تخریب کرد. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به حضور همتی در سمت وزیر اقتصاد در دولت چهاردهم تشریح کرد: این وزیر اقتصاد که پیش‌تر رئیس بانک مرکزی در دولت دوازدهم بود، با وعده جبران خسارت‌های گذشته وارد شد. یکی از برنامه‌های مهم او مانیفست بازار ۴۰۰ میلیارد دلاری بود که هدفش ایجاد توازن در تأمین مالی بین بانک و بازار سرمایه بود. همچنین قرار بود بورس و بانک هر دو به‌عنوان محورهای مکمل اقتصاد عمل کنند اما پاشنه آشیل ایشان ماجرای بازار توافقی ارز بود. شکل‌گیری دیر هنگام این بازار در برابر جهش ارزی، فاصله قیمتی بزرگی بین دلار آزاد و دلار صنایع ایجاد کرد که موجب ریزش بورس، خروج نقدینگی و نارضایتی صنایع شد. همچنین، عدم توانایی در مقابله با سیاست‌های ارزی و پولی بانک مرکزی به‌ویژه قیمت‌گذاری دستوری ارز توسط رئیس بانک مرکزی (محمد رضا فرزین) باعث شد بازار توافقی کارکرد خود را از دست بدهد. نتیجه نهایی هم استیضاح ایشان بود. در عمل، سیاست‌های آقای همتی روی کاغذ ماند و اجرایی نشد. فلاح در خصوص عملکرد مدنی‌زاده نیز گفت: انتظارات از آقای مدنی‌زاده، به‌دلیل پیشینه علمی و اظهار نظرهای